

*EU BORDER
REGIONS*

EU EXTERNAL BORDERS AND THE IMMEDIATE NEIGHBOURS.
ANALYSING REGIONAL DEVELOPMENT OPTIONS
THROUGH POLICIES & PRACTICES OF
CROSS-BORDER CO-OPERATION

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszecsenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Migrációs folyamatok a magyar-szlovák- ukrán hármashatáron

Sik Endre
TÁRKI

A kutatás kiinduló állításai

Az alaptétel:

a határ elválaszt, s ezzel egyidejűleg teremt korlátot és lehetőséget

A kontextus:

az érintett két határszakasz (magyar-szlovák, magyar-ukrán) régebbi és közelmúltbeli története sokban eltér

A többdimenziós „hármashatár” :

- országok határa
- informális-formális gazdaság határa
- etnikumok határa (kvázi-diaszpórák)

A határon átnyúló migráció modellje – a gondolatmenet

A kontextus: térbe-, történelembe-, politikába-, gazdaságba-
ágyazottság

Regionális, kvázi-
diszpóra és
nemzettudat

Migrációs minták
és gyakorlat

Mentális
térkép

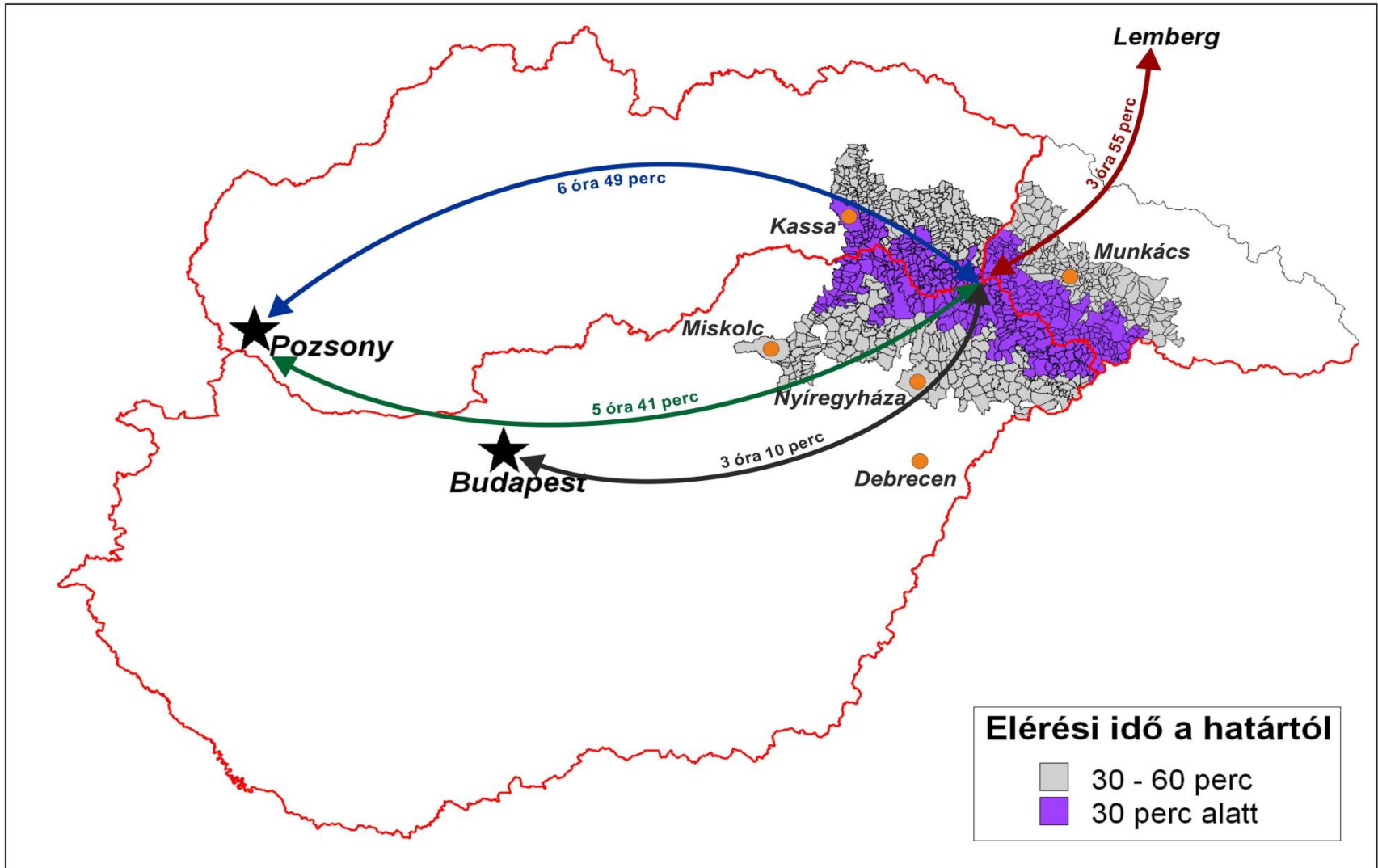
**Migrációs
potenciál**

**Munkaerő-
piaci
migráció**

Kereskedelem

A kutatás áttekintő térképe

(határátlépési idő nélkül, közúton, egy közös pontból kiindulva)

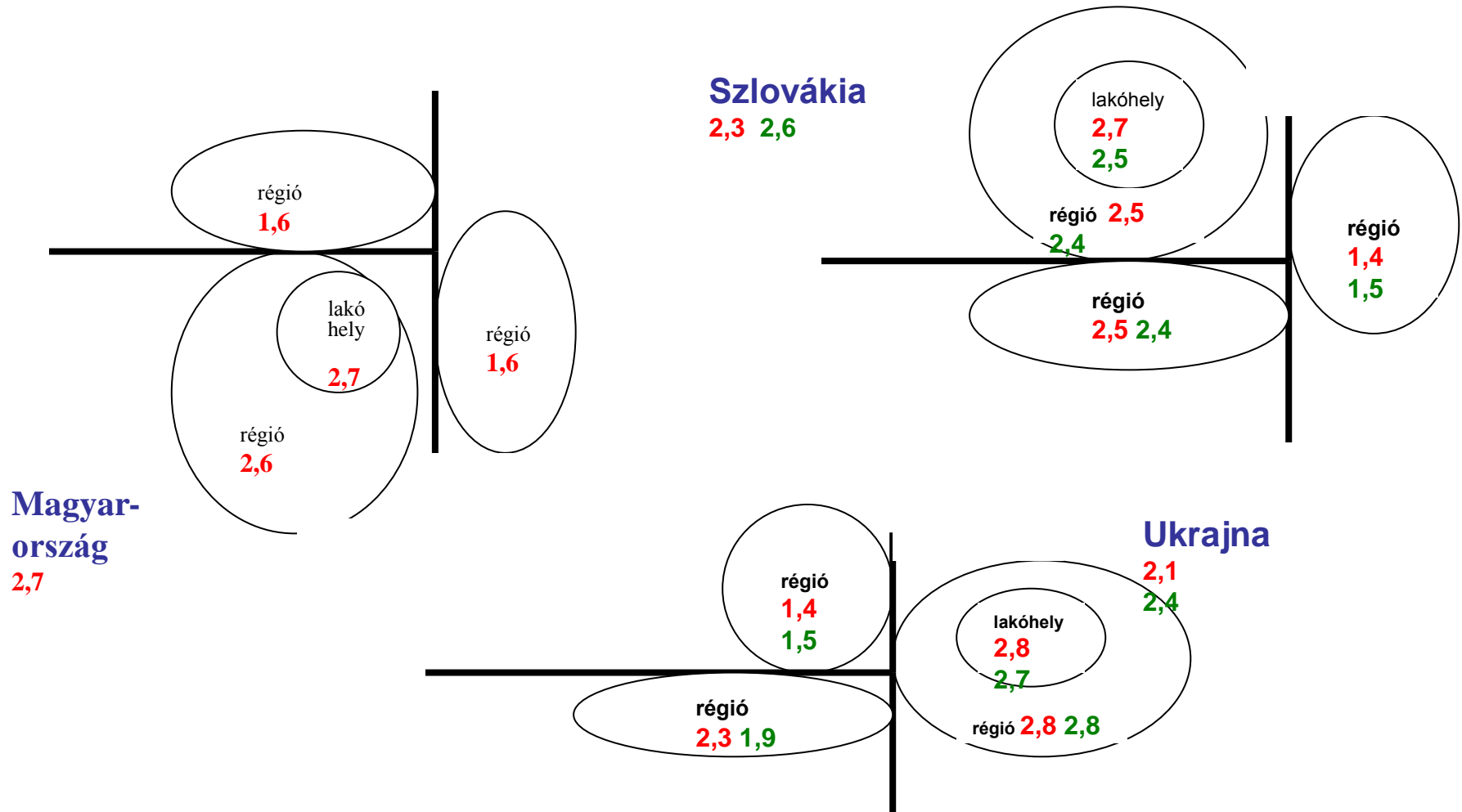

Kvázi-diaszpóratudat három kelet-európai kisebbség körében*

	„Anyország”	Kvázi-diaszpóra	Lakóhely	Lakóország
Magyarok Szlovákiában	-,0638	,4416	,3172	,0706
Magyarok Ukrajnában	-,0071	,4079	,3227	-,0414
Kelet-európai átlag	-,2412	,2692	.4564	.3552

* A közelség- (+1) vagy távolságérzet (-1) átlagos értéke („vérmérsékletre korigálva”). Forrás: Örkény-Székelyi, 2011

Regionális tudat térség és etnikum szerint

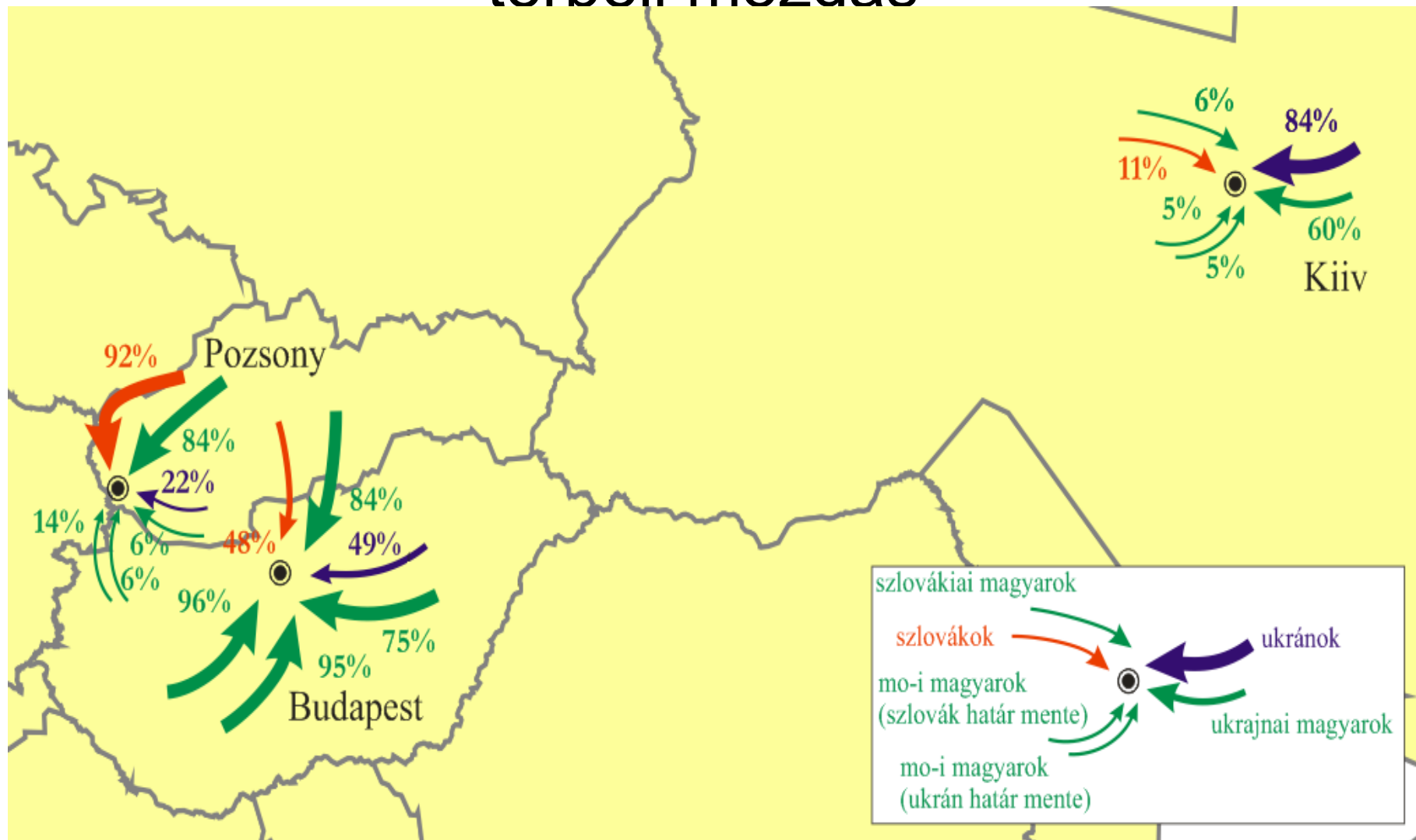

Mennyire érzi közel magához ... (1-egyáltalán nem, 3-nagyon)

Piros: magyarok, zöld: szlovákok, illetve ukránok. Forrás: Örkény-Székelyi, 2012

Migrációs gyakorlat - I

A három főváros felé irányuló retrospektív térbeli mozdás

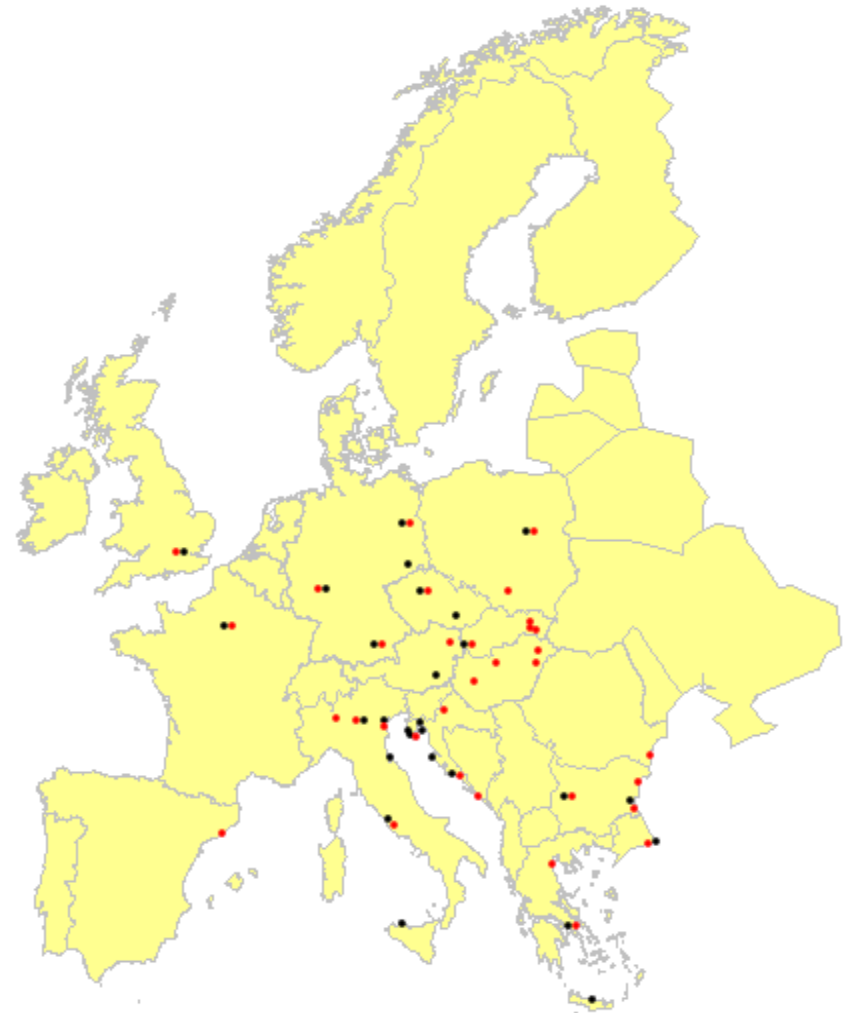

Migrációs gyakorlat – II/a

A legtávolibb helyek –
kelet-szlovákiai magyarok és szlovákok

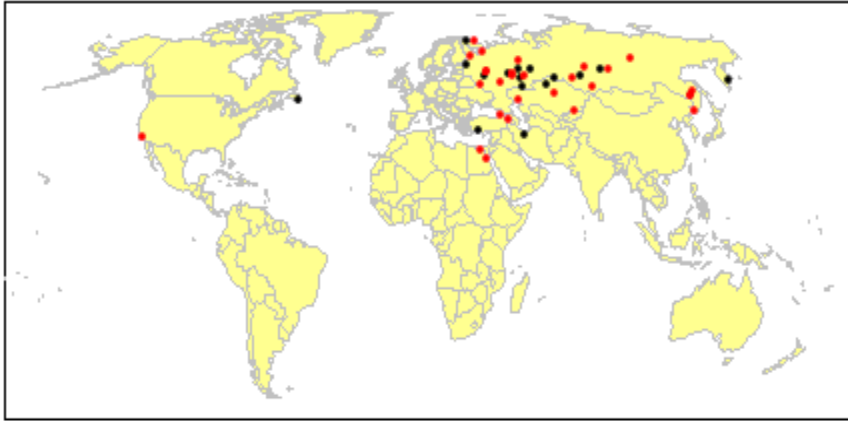

- szlovákiai magyarok
- szlovákok

Migrációs gyakorlat – II/b

A legtávolibb helvek – ukrainai magyarok és ukránok

- ukrainai magyarok
- ukránok

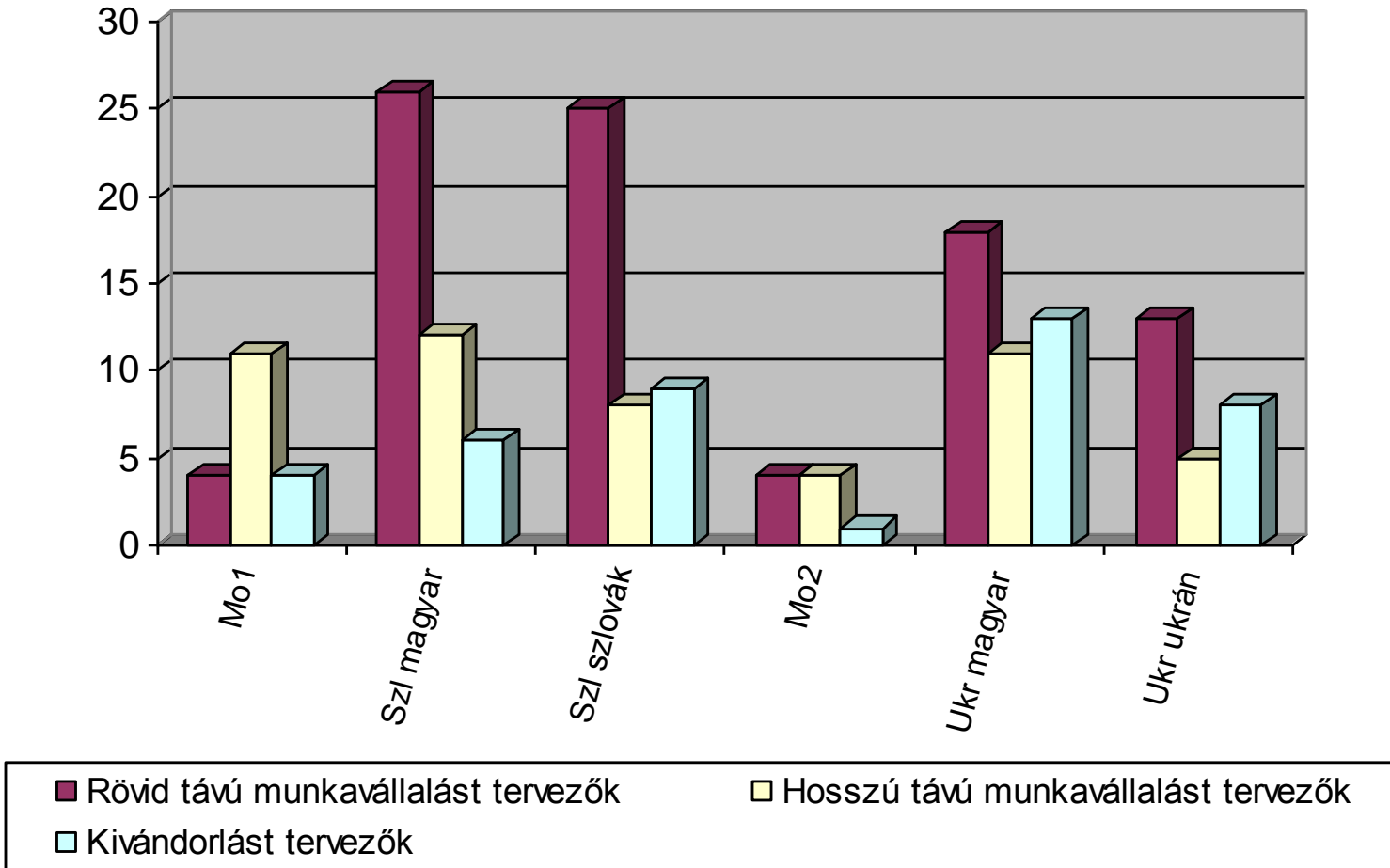

A munkavállalási célú migrációs potenciál mentális térképe társég és etnikum szerint (%)

	Magyarországi magyarok	Szlovákiai magyarok	Szlovákiai szlovákok	Ukrajnai magyarok	Ukrajnai ukránok
Németország	34	18	15	13	17
Ausztria	10	24	23	3	0
Egyesült Királyság	11	13	25	0	6
Olaszország, Spanyolország	13	5	23	15	0
Magyarország	-	14	0	54	14
Egyéb	32	26	14	15	63
Összesen	100	100	100	100	100
<i>N</i>	79	120	53	78	35

Három válasz alapján Forrás: Sik, 2012

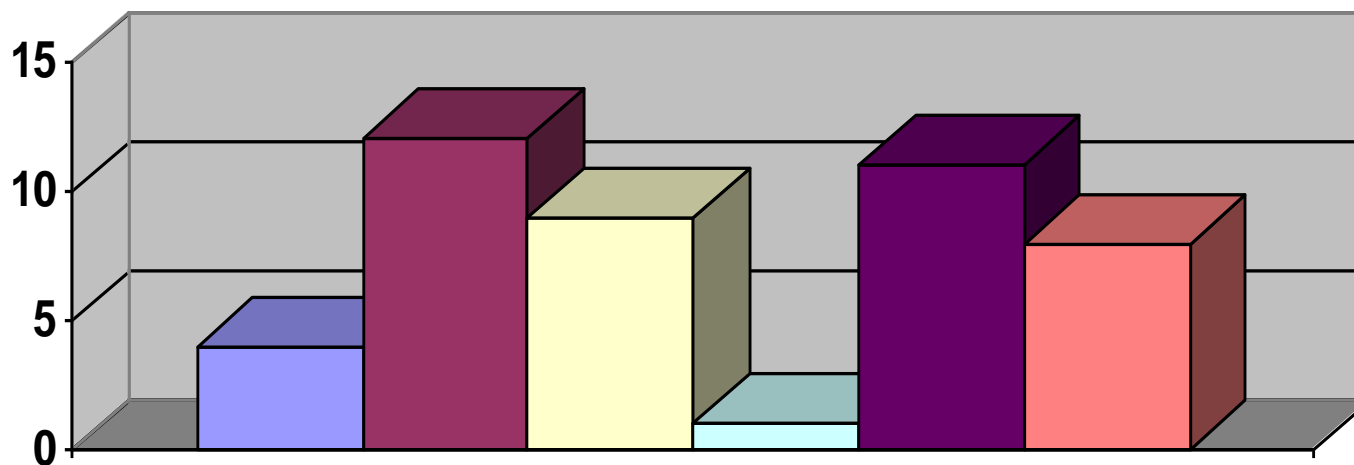
A migrációt tervezők aránya térség és etnikum szerint (%)

Mo1 – magyarországiak a magyar-szlovák határ mentén, Mo2 – magyarországiak a magyar-ukrán határ mentén Forrás: Koltai-Sik, 2012

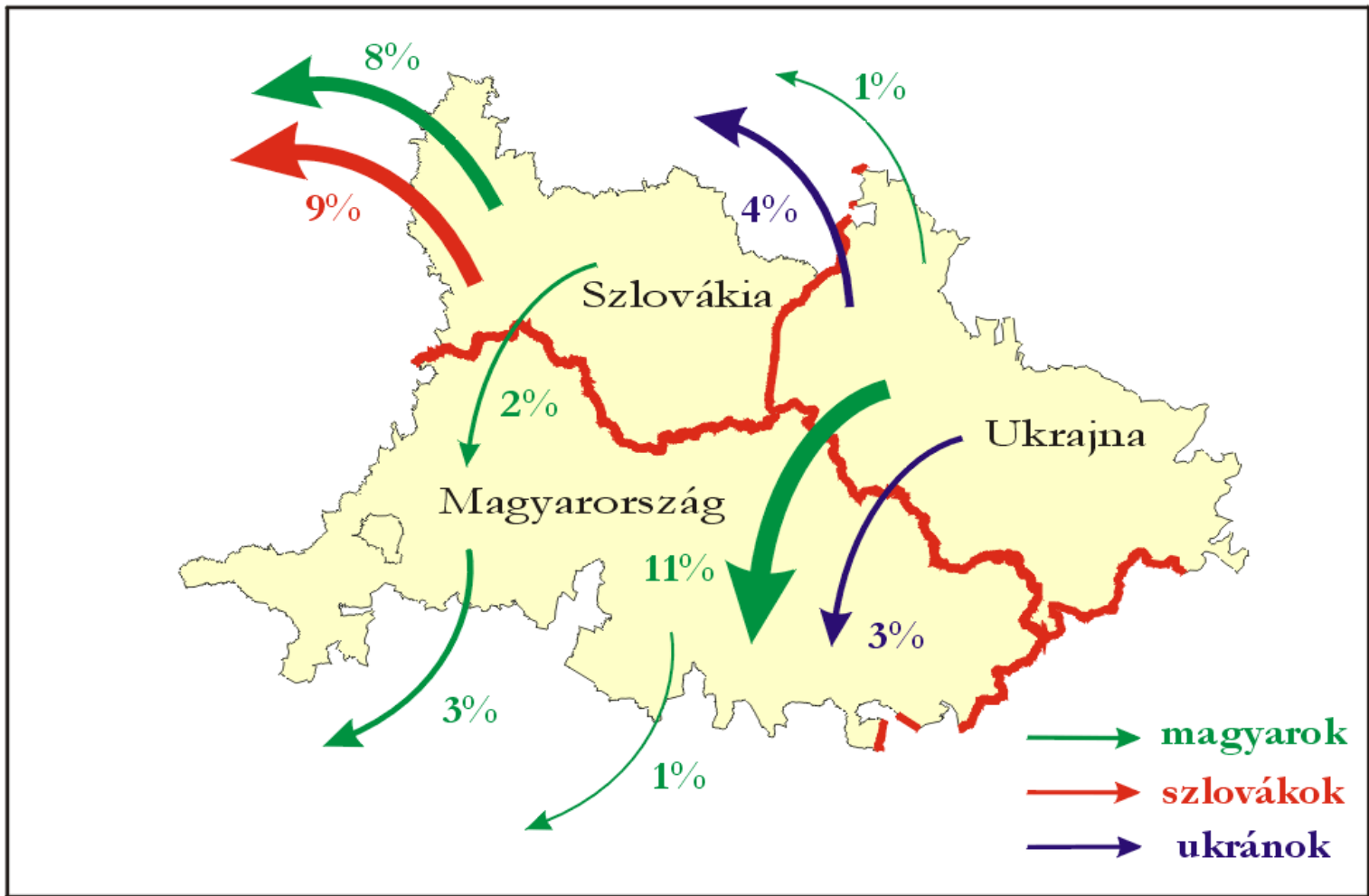
Az elmúlt 12 hónapban külföldön dolgozók aránya állampolgárság, lakóhely és nemzetiség szerint

(%)

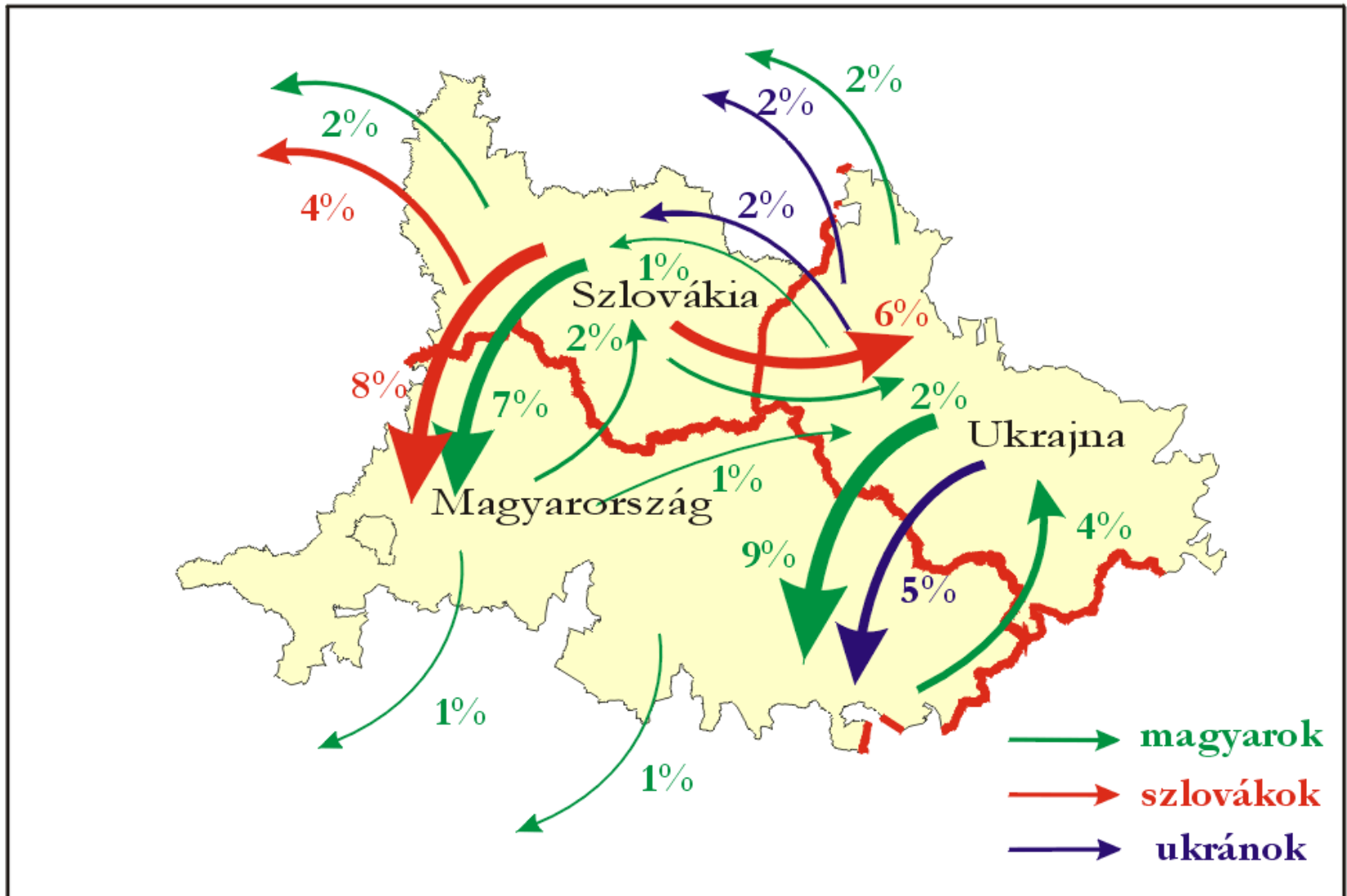

- magyarországi magyarok a magyar-szlovák határ mentén
- szlovákiai magyarok a magyar-szlovák határ mentén
- szlovákiai szlovákok a magyar-szlovák határ mentén
- magyarországi magyarok a magyar-ukrán határ mentén
- ukrajnai magyarok a magyar-ukrán határ mentén
- ukrajnai ukránok a magyar-ukrán határ mentén

A külföldi munkavállalás iránya állampolgárság és nemzetiség szerint (%)

A külföldi vállalkozások iránya állampolgárság és nemzetiség szerint (%)

A határon átnyúló migráció modellje – összefoglalás

A kontextus: az elérhetőség és a fejletlenségi szint eltérései

Regionális, kvázi-
diszpóra és
nemzettudat –
Mo. felé „húzás”, de
csak Ukrajna felől

Migrációs minták és
gyakorlat
- Mo felé húzás,
főleg Ukrajna felől

Mentális térkép
– Mo. felé
„húzás”, de csak
Ukrajna felől

Migrációs potenciál

– nem csak a kvázi-diaszpórából, de Ukrajna ...

Munkaerő-piaci migráció

– nem csak a kvázi-diaszpórából,
de azért ...
- Ukrajnából Mo. felé húzás

Kereskedelem

– nem csak a kvázi-diaszpórából,
de azért ...
- Ukrajnából Mo. felé húzás, és
viszont